

Plan de contingență (intervenție)

**Managementul crizelor
privind produsele alimentare**

Cuprins

1. Introducere

2. Scop

3. Baza legală

4. Definiții și abrevieri

4.1. Definiții

4.2. Noțiuni privind managementul crizei

4.3. Abrevieri

5. Caracteristici și cauze care pot genera o criză

6. Categoriile de pericole în domeniul siguranței alimentelor

7. Clasificarea incidentelor alimentare

8. Modul de operare al structurilor implicate în prevenirea și gestionarea crizei

9. Atribuțiile structurilor implicate în prevenirea și gestionarea crizelor privind alimentele

8.1. Sarcinile și competențele CC

8.2. Sarcinile și competențele CC teritorial

8.3. Responsabilitățile autorităților competente în situații de criză

10. Măsuri aplicate

11. Elaborarea Raportului final al crizei

12. Comunicarea crizei

13. Datele de contact pentru eventualitatea unei crize

14. Resurse

14.1 Resurse financiare

14.2 Resurse de personal

14.3 Resurse de echipament și alte facilități

14.4 Capacități de laborator

15. Instruirea personalului

16. Programe de informare și conștientizare a populației

17. Dispoziții finale

1. Introducere

Alimentul a jucat, joacă și va juca un rol decisiv în existența și dezvoltarea societății umane. Alimentația trebuie considerată ca fiind elementul fundamental în sănătatea unui individ. Alimentele constituie un factor indispensabil pentru om și animale, deoarece asigură energia și substanțele de bază necesare desfășurării proceselor metabolice, creșterii și dezvoltării organismelor.

Incidentele din domeniul siguranței produselor alimentare au demonstrat necesitatea luării unor măsuri adecvate în situații de urgență pentru ca toate alimentele, indiferent de tipul și originea lor, să fie supuse unor măsuri adecvate în eventualitatea unui risc major pentru sănătatea umană.

Crizele recente din domeniul alimentelor au demonstrat avantajele existenței unor planuri/proceduri adaptate la realitate ce au ca scop reglementarea managementului și asigurarea unui răspuns rapid și coordonat a structurilor cu atribuții în domeniul gestionării crizelor. Aceste proceduri organizatorice ar trebui să facă posibilă o coordonare mai bună a eforturilor, identificarea și aplicarea celor mai eficiente măsuri bazate pe cele mai bune informații științifice.

În general, la nivelul populației, o criză este însoțită de manifestări precum frica și nesiguranța, reacții ce conduc, foarte repede, la inducerea nejustificată a unor stări de panică cu impact socio-economic. La rândul lor acestea conduc la desfășurarea sub presiune a acțiunilor de prevenire și intervenție și pot împiedica sau întârzia aplicarea măsurilor pentru limitarea și înlăturarea efectelor crizei.

În acest context, este necesară elaborarea unui plan general de gestionare a situațiilor de criză, care să cuprindă atribuțiile ANSVSA precum și ale celorlalte autorități competente din domeniul alimentelor și alte instituții implicate în soluționarea crizei.

În România, Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (ANSVSA) este responsabilă pentru elaborarea unor astfel de planuri/proceduri privind managementul crizelor din domeniul siguranței alimentelor, respectiv Planul de contingență al României privind managementul crizelor în domeniul alimentelor.

Planul de contingență (de intervenție) trebuie să prevadă tipurile de situații care implică sau ar putea implica riscuri directe sau indirecte pentru sănătatea umană, derivând din produse alimentare.

În primul rând trebuie să facem diferența dintre incidente, crize potențiale și crize efective. Deși se folosește termenul de managementul crizei, managementul efectiv al crizei este, în general, acela în care nu se ajunge la declanșarea crizei.

Prin urmare, prezentul Plan de contingență (intervenție) privind managementul crizei în domeniul produselor alimentare cuprinde liniile directoare ale procesului de prevenire și gestionare al crizei în domeniul alimentelor, atât la nivelul ANSVSA, cât și la nivelul celorlalte autorități implicate, precum și cooperarea într-o astfel de situație cu celelalte autorități competente implicate în domeniul specific, al alimentelor precum și cu alte autorități care să asigure funcțiile de sprijin.

Cadrul instituțional optim de natură să conducă la realizarea acestui deziderat îl constituie cooperarea interinstituțională. Conceptul vizează în principal, cooperarea pe orizontală între diversele instituții ale statului cu atribuții în domeniu, în vederea elaborării unei strategii integrate de prevenire și gestionare a crizelor.

Planul de contingență (de intervenție) prevede, de asemenea, procedurile practice necesare gestionării unei crize/crize potențiale în acest domeniu, rolul și atribuțiile Celulelor de Criză, inclusiv aplicarea principiilor transparenței și a strategiei de comunicare.

De asemenea, sunt prevăzute criteriile de evaluare a incidentelor alimentare, pentru încadrarea acestora și aplicarea de măsuri optime, adecvate situației existente, în vederea eliminării potențialului de risc asupra populației.

Este important de menționat că Planul de contingență (intervenție) reprezintă Planul general de acțiune în baza căruia se elaborează planuri/manuale operaționale pentru situații particulare, în funcție de riscurile identificate, cum ar fi contaminarea microbiologică, chimică, etc..”

Autoritățile din România trebuie să prevină și să gestioneze situațiile de criză în concordanță cu natura, tipul, intensitatea și amploarea acesteia, prin aplicarea unor pachete de măsuri, cu un grad ridicat de interdependență.

Un management eficient al sistemului alimentar necesită o coordonare inter-instituțională, a competențelor multidisciplinare pentru reducerea timpului de reacție, limitarea și prevenirea efectelor negative asupra părților interesate și/sau implicate.

2. Scop

Scopul Planului de contingență (intervenție) este stabilirea cadrului necesar prevenirii și gestionării crizelor în domeniul alimentelor, incluzând responsabilitățile ANSVSA precum și a celorlalte instituții implicate în domeniul siguranței alimentelor, în cazul unei situații de criză / criza potențială pentru a asigura că aceasta poate fi gestionată în mod corespunzător cât mai repede posibil.

3. Baza legală

Baza legală pentru elaborarea Planului de contingență (intervenție) al României privind managementul crizelor din domeniul alimentelor este reprezentată de:

- Regulamentul (CE) nr. 178/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 ianuarie 2002 de stabilire a principiilor și a cerințelor generale ale legislației alimentare, de instituire a Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară și de stabilire a procedurilor în domeniul siguranței produselor alimentare, cu modificările și completările ulterioare;
- Regulamentul (CE) nr. 882/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind controalele oficiale realizate pentru a asigura verificarea conformității cu legislația privind hrana pentru animale și alimentele, regulile privind sănătatea și bunăstarea animală, cu modificările și completările ulterioare;
- Decizia Comisiei 2004/478/EC din 29 aprilie 2004 privind adoptarea planului general pentru managementul crizei alimentelor și furajelor.
- Ordinul MADR/ANSVSA/MS/ANPC nr.772/68/859/442 din 2005, pentru aprobarea Nomei privind Sistemul rapid de alertă pentru alimente și furaje;
- Regulamentul (UE) nr. 16/2011 de stabilire a măsurilor de punere în aplicare a sistemului rapid de alertă pentru alimente și furaje;
- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 21/2004 privind Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență, aprobată cu modificări și completări prin Legea 15/2005;
- Hotărârea Guvernului nr. 2288/2004 pentru aprobarea repartizării principalelor funcții de sprijin pe care le asigură ministerele, celelalte organe centrale și organizații neguvernamentale privind prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență cu completările și modificările ulterioare;

- Ordonanța Guvernului nr. 42/2004 privind organizarea activității veterinare, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului nr. 1415/2009 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor și a unităților din subordinea acestora, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului nr.144/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, cu modificările și completările ulterioare.
- Ordinul MS nr. 1078/2010 privind aprobarea Regulamentului de Organizare și Funcționare și a structurii organizatorice ale direcțiilor de sănătate publică județe și a municipiului București.
- Ordinul MS nr. 824/ 2006 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și funcționarea Inspecției Sanitare de Stat”.
- Hotărârea Guvernului nr.700/2012 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului nr. 520/24 iulie 2013 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Administrare Fiscală, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea 346/2006 privind organizarea și funcționarea Ministerului Apărării Naționale;
- Hotărârea Guvernului nr. 1627/2003, cu modificările și completările ulterioare, privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Comisiei Naționale pentru Controlul Activităților Nucleare, cu modificările și completările ulterioare
- Hotărârea de Guvern nr. 144/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului nr. 1849/2004 privind organizarea, funcționarea și atribuțiile Administrației Naționale a Penitenciarelor, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului nr. 652 din 27 mai 2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului nr. 1185/2014 privind organizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului nr. 38/2015 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor;
- Hotărârea Guvernului nr. 1.000/2012 privind reorganizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Protecția Mediului și a instituțiilor publice aflate în subordinea acesteia, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului nr. 1.005/2012 privind organizarea și funcționarea Gărzii Naționale de Mediu, cu modificările și completările ulterioare.
- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2007 privind organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Interne, cu modificările și completările ulterioare
- O.U.G. nr. 104/2001 referitoare la organizarea și funcționarea Poliției de Frontieră Române cu completările și modificările ulterioare;(IGPF)
- O.U.G nr. 105/2001 referitor la regimul juridic al frontierei de stat, cu modificările și completările ulterioare (IGPF)
- OUG nr.1/2004 privind unele măsuri în domeniul managementului situațiilor de urgență, precum și pentru modificarea și completarea OUG nr.2/2004 privind Sistemul Național al Situațiilor de Urgență, aprobată prin Legea nr.104/2014 (DGMO)
- Hotărârea Guvernului nr.1152/2014 privind organizarea, funcționarea și compunerea Centrului Național de Conducere a Acțiunilor de Ordine Publică (DGMO)
- Hotărârea Guvernului României nr. 1419/2009, publicată în Monitorul Oficial nr. 842/07.12.2009, privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Resurse Minerale, publicată în Monitorul Oficial nr. 842/07.12.2009

4. Definiții și abrevieri

4.1. Definiții

Noțiunile de pericol și risc, cu cele 3 componente, evaluarea, managementul și comunicarea, utilizate în prezentul Plan de contingență (intervenție) se definesc în conformitate cu R CE 178/2004.

În înțelesul prezentului Plan de Contingență (Intervenție), se definesc următorii termeni astfel:

- **Incident alimentar** - orice eveniment care, în baza informațiilor disponibile, poate genera îngrijorări cu privire la amenințările actuale sau suspicionate, cu implicație asupra siguranței sau calității unui produs alimentar și care ar necesita intervenție pentru a proteja interesele consumatorilor;
- **Criza potențială** - situație în care prin evoluția necontrolată a incidentelor alimentare s-ar putea ajunge la o situație de criză generată de alimente și în care trebuie aplicate măsuri urgente, coordonate în mod adecvat, la un nivel mai înalt pentru a nu evolua într-o criză;
- **Criza** - situația care implică un risc grav direct sau indirect pentru sănătatea umană generată de alimente și/sau este percepută sau mediatizată ca atare și care nu poate fi gestionată în mod adecvat prin aplicarea legislației și a procedurilor existente; riscul are o răspândire geografică largă și/sau pe o parte semnificativă a lanțului alimentar și în aceste situații trebuie luate măsuri și acțiuni urgente, coordonate, cu alocarea de resurse suplimentare pentru restabilirea normalității.

4.2. Noțiuni privind managementul crizei

Mai multe noțiuni privind managementul și monitorizarea crizei sunt relevante pentru prezentul Plan de contingență, astfel:

- **Managementul crizei** – reprezintă un pachet de măsuri și acțiuni organizate și executate de autorități/instituții/persoane abilitate, ce ajută la restabilirea situației excepționale apărute, cât mai repede posibil, pentru a preveni escaladarea sa pe orizontală (răspândirea teritorială) și pe verticală (conflicte).

În timp ce “managementul activ al crizei” presupune cunoașterea pericolelor posibile și pregătirea pentru eventuale măsuri de urgență de prevenire a crizei, “managementul reactiv al crizei” presupune toate măsurile ce trebuie luate când criza este declanșată, pentru a păstra consecințele acesteia la un nivel cât mai mic posibil.

“Managementul anticipativ al crizei” presupune prevenirea crizei prin aplicarea și respectarea unor măsuri, ce includ în mod special identificarea vulnerabilităților, eliminarea posibilelor surse de pericol, instalarea și asigurarea funcționării unor sisteme de alertă, dezvoltarea unei infrastructuri de control, elaborarea de planuri de contingență și identificarea și instruirea personalului operațional.

Aceste acțiuni din cadrul managementului crizei includ, printre altele, strângerea și evaluarea informațiilor, analiza situației, stabilirea scopurilor, dezvoltarea opțiunilor de acțiune și compararea lor, implementarea opțiunii selectate și analiza reacției (*feedback*).

Astfel, în procesul de gestionare a crizelor s-au identificat cinci faze, după cum urmează:

Faza 1: observarea indicatorilor și avertizarea asupra unei crize potențiale sau specifică;

Faza 2: evaluarea situației de criză în ceea ce privește dezvoltarea și potențialul său și stabilirea implicațiilor pentru securitatea individuală și asupra securității naționale;

Faza 3: dezvoltarea opțiunilor de răspuns recomandate, pentru a ghida procesul decizional;

Faza 4: planificarea și execuția deciziilor;

Faza 5: revenirea la starea de normalitate.

O soluție posibilă în abordarea managementului crizelor este considerată adoptarea unor principii general valabile care să fie fundamentate pe următoarele reguli:

- crizele sunt inevitabile;
- gestionarea crizelor trebuie planificată, în sensul că anumite proceduri pot fi convenite anticipat și aplicate în momentul apariției crizei;
- gestionarea crizei face parte integrantă din responsabilitatea fiecărui manager.

De asemenea, pentru abordarea corespunzătoare a prevenirii crizelor, managementul acestora necesită dezvoltarea și parcurgerea, în mod discret, dar ferm, a unor etape în procesul de răspuns la crize. Acesta trebuie să fie susținut de structuri adecvate de management al crizelor, de proceduri și instrucțiuni, precum și de personal suficient și instruit, în întreg spectrul de circumstanțe imprevizibile.

- **Monitorizarea crizei** – monitorizarea crizei implică controlul intern al reacțiilor CC, observarea, supravegherea și controlul măsurilor de management al crizei, incluzând opțiunea de a interveni în procesele de management al crizei în cazul în care este evident că măsurile luate pentru gestionarea crizei nu vor aduce succesul dorit.

De asemenea, monitorizarea efectivă a oricărui tip de criză depinde, într-o măsură importantă, de eficiența legăturilor stabilite atât în interiorul organizației respective, cât și cu celelalte autorități sau alte grupuri interesate din exterior (modul în care o criză este tratată de la debutul ei poate sugera dacă aceasta va dura, de exemplu, doar o săptămână sau va produce ulterior pagube pentru mai mulți ani).

- **Desfășurarea cronologică a crizei** – este elaborată pentru a documenta toate incidentele în ordine cronologică și a înregistra procesele externe în timpul crizei și reacțiile CC la acestea.

4.3. Abrevieri

ANSVSA	Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor
DJSVSA	Direcția Județeană Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor
CC	Celula de Criză de la nivel central
MAI	Ministerul Afacerilor Interne
CNSSU	Comitetul Național pentru Situații Speciale de Urgență
CJSU	Comitetul Județean pentru Situații de Urgență
MS	Ministerul Sănătății
MADR	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
ANF	Autoritatea Națională Fitosanitară
ANPC	Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor
MApN	Ministerul Apărării Naționale
DGV	Direcția Generală a Vămirilor

MJ - ANP	Ministerul Justiției – Administrația Națională a Penitenciarelor
MMAP	Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor
GNM	Garda Națională de Mediu
ANRM	Agenția Națională pentru Resurse Minerale
ANRM-CIT	Agenția Națională pentru Resurse Minerale - Compartiment de Inspecție Teritorială
CNCAN	Comisia Națională pentru Controlul Activității Nucleare
WHO	World Health Organization – Organizația Mondială a Sănătății
EFSA	European Food Safety Authority – Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentelor
DG SANTE	Directorate General for Health and Food Safety- Direcția Generală Sănătate și Siguranța Alimentelor
FAO	Food and Agriculture Organization of the United Nations - Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură

4. Caracteristici și cauze care pot genera o criză

Crizele se manifestă diferit, în funcție de caracteristicile situației care le determină și de domeniul de manifestare.

Cu toate acestea, crizele au câteva caracteristici generale comune: orice criză poate reprezenta o surpriză pentru una sau pentru toate părțile implicate în această situație; evenimentele, pe timpul crizei, se desfășoară cu o viteză mult mai mare decât reacția organismelor implicate în gestionarea ei; progresivitatea evenimentelor, în sensul că orice criză ajunge să parcurgă gradual anumite etape, are o scară proprie de escaladare; poate exista o lipsă de informare sau o informare unilaterală între instituțiile responsabile; există interese în joc, care pot fi de natură economică, diplomatică, politică, socială, religioasă, etc; orice criză internă este umărită, monitorizată din exterior, iar instituțiile implicate în gestionarea crizelor își concentrează atenția, de regulă, spre planificarea acțiunilor pe termen scurt; intervenția mass-media este concentrată pe aspecte de interes propriu.

De asemenea, crizele actuale sunt caracterizate de un mare grad de incertitudine.

Apariția și evoluția situațiilor de criză au la origine cauze de natură obiectivă. Ca urmare, ele nu se rezolvă și nu pot fi rezolvate de la sine.

Diminuarea în intensitate a factorilor care determină fenomenul de criză sau înlăturarea acestora se poate realiza doar prin intervenția autoritatilor competente din domeniu.

Un răspuns eficient la criză necesită o atitudine comprehensivă a actorilor politici, a autoritatilor competente cu atribuții pe domeniu, a operatorilor, acordând importanța cuvenită responsabilităților, mandatelor și sferelor de competență specifice fiecărei părți.

Criza poate fi descrisă ca opusul unei situații normale. Crizele din domeniul siguranței alimentelor pot fi cauzate de unul sau mai multe incidente negative în domeniul sănătății, managementului riscului, percepției publicului și economiei indiferent dacă incidentul negativ afectează unul sau mai multe din domeniile enumerate.

Ceea ce este decisiv pentru oprirea unei crize este reprezentat de proporțiile incidentului și impactul său asupra domeniilor respective, precum și gradul de percepție a publicului.

De cele mai multe ori, crizele nu au un start clar sau sfârșit previzibil. Crizele evoluează rapid și există un mare interes din partea publicului asupra situației și activităților celor responsabili. Au fost situații în domeniul securității și siguranței

alimentelor, potențial generatoare de criză, care au fost de obicei cauzate de percepția publicului despre o amenințare asupra sănătății individuale. În acest context, mărimea crizei nu este neapărat corelată cu nivelul de risc. Nevoia de acțiune pentru a gestiona criza poate diferi de nevoia de acțiune pentru a minimaliza riscul.

Specialistii au emis ipoteza că orice criză, de orice natură este ea, are anumite caracteristici, precum:

1. Amenințarea: existența unei amenințări este factorul de declanșare a unei crize. Trebuie specificat faptul că amenințarea trebuie să fie credibilă.
2. Urgența: amenințarea trebuie să fie suficient de mare pentru a crea o situație de urgență părții (părților) amenințate.
3. Surpriza: existența amenințării trebuie să constituie o surpriză. În general, doar amenințările neanticipate se transformă într-o criză.
4. Presiunea timpului: dacă amenințarea nu este anticipată, nu există un plan privitor la modul de răspuns la criză, acesta trebuind să fie dat într-o perioadă de timp relativ scurtă.
5. Incertitudinea: având în vedere dependența unei crize de interacțiunile complexe dintre antagoniști, ale căror motive și atitudini sunt dificil de descifrat, dezvoltarea acesteia este incertă.
6. Intensitatea mărită: aceasta este în strânsă legătură cu timpul.

Prevenirea crizei este posibilă pe baza conștientizării posibilității de apariție a acesteia. Identificarea vulnerabilităților și a riscurilor specifice domeniului alimentar, care pot deveni potențiale cauze ale crizei fac parte din conștientizarea posibilității de apariție a ei. În plus, scenariile posibile ale crizelor trebuie analizate în special pentru a identifica potențialul de evoluție într-o criză dintr-un stadiu incipient și pentru a iniția efectiv măsurile anticriză.

Deși crizele în domeniul siguranței alimentelor pot fi multiple, cauzele acestora pot fi clasificate astfel:

- *contaminarea directă a alimentelor;*
- *fraude alimentare;*
- *deteriorarea calitatii factorilor de mediu;*
- *percepția publică eronată;*
- *managementul defectuos al incidentului/crizei potențiale;*
- *evidente noi.*

a. Contaminarea directă a alimentelor

Accidentele, dezastrele și calamitățile naturale, nerespectarea bunelor practici pe lanțul alimentar sau activitățile teroriste pot conduce la contaminarea alimentelor.

În aceste cazuri, criza este declanșată de un eveniment care poate fi sau nu identificat în termeni de timp și spațiu și care poate reprezenta un risc pentru consumatori.

b. Fraudele alimentare

Încălcarea în mod intenționat a regulilor privind alimentele, prevăzute la art. 1 (1) a R. CE 882/2004, cu scopul obținerii unui profit financiar sau economic poate crea premisele unei crize, în special în cazurile în care comunicarea autorităților competente către public nu este adecvată.

c. Deteriorarea calitatii factorilor de mediu (aer, apă, sol)

Poate avea cauze naturale sau antropice și poate provoca contaminarea directă sau indirectă a alimentelor.

d. Percepția publică eronată

În percepția publică, un risc poate reprezenta o amenințare semnificativă pentru sănătate, indiferent de dimensiunile acestuia.

Chiar dacă, din evaluarea de risc nu rezulta un pericol asupra sănătății consumatorilor, această situație poate fi o criza potențială. În special în acele cazuri în care publicul ajunge ușor la concluzia că instituțiile guvernamentale nu acordă suficientă atenție unui subiect, există un potențial mare de dezvoltare a unei crize. Rezultatul poate fi pierderea încrederii în deciziile și măsurile luate de decidenți privind siguranța alimentelor, în special dacă comunicarea crizei este limitată la răspândirea afirmației că produsul incriminat este sigur din punct de vedere științific.

O altă consecință negativă este impactul economic, materializat prin pierderi importante, datorate scăderii consumului unui anumit produs sau produse, și care pot determina implicații sociale, prin pierderea sau scăderea numărului locurilor de muncă într-unul sau mai multe sectoare de activitate.

e. Managementul defectuos al incidentului / crizei potențiale

Prevenirea inadecvată a pericolului prin lipsa unor planuri de intervenție, existența unor planuri neadecvate, incomplete sau implementarea neadecvată a planurilor existente poate conduce la un management defectuos al incidentului /crizei potențiale și poate lăsa impresia că administrația nu a luat măsuri sau a luat măsuri insuficiente de protecție a sănătății populației.

Un management sau o comunicare defectuoasă poate determina ca un incident nu foarte important să conducă la o creștere rapidă și dramatică a crizei sau la o prelungire a acesteia, uneori putând declanșa o nouă criză.

Declanșarea prin deficiențele de management ale riscului, a unei situații specifice (criza/criză potențială), face ca concentrarea criticilor să nu fie pe situația însăși sau pe cauzele acesteia, cât pe „actorii” din managementul crizei.

f. Evidențe noi

Datorită unor rezultate științifice sau evaluări de risc noi pot fi puse în evidență:

- un risc total nou care nu a fost cunoscut înainte
- modificarea gradului unui risc deja cunoscut (o nouă rată a riscului)
- modificarea evaluării expunerii pentru un risc cunoscut.

În general, rata crescută a riscului, poate crește probabilitatea de apariție a crizei.

Pentru un management de succes este important să privim toate cauzele în egală măsură.

În situații deosebite, evenimentele imprevizibile pot provoca abateri capabile să modifice fundamental configurația datelor problemei, incertitudinea devenind ea însăși un potențial factor de risc.

Identificarea timpurie a unor astfel de evenimente ne ajută să reducem potențialul crizei. Cu toate acestea, chiar și măsurile de prevenire ale crizei aplicate cu succes nu pot duce în întregime la evitarea acesteia.

5. Categoriile de pericole în domeniul siguranței alimentelor

Categoriile/tipurile de pericole legate de siguranța alimentelor sunt:

1. Pericole biologice;
2. Pericole chimice;
3. Pericole fizice

1. Pericole biologice

Pericolele biologice au un impact mai mare decât cele chimice sau fizice, probabil pentru că pericolele biologice sunt cele mai frecvent raportate și afectează un număr mai mare de consumatori. În plus, pericolele biologice induc efecte acute, care fac ca pericolul să fie conștientizat de către consumator.

În general, toxiinfecțiile alimentare apar când sunt ingerate alimente contaminate cu microorganisme și/sau toxine.

Mai jos, sunt prezentate o clasificare și exemple de agenți patogeni pentru fiecare categorie de pericole biologice:

1.1 Bacteriile gram negative

- *Salmonella spp.*
- *Shigella spp.*
- *E. Coli*
- *Campylobacter spp.*
- *Arcobacter spp.*
- *Yersinia spp.*
- *Vibrio spp.*
- *Aeromonas spp.*
- *Plesiomonas spp.*
- *Pseudomonas aeruginosa*

1.2 Bacteriile gram pozitive

- *Clostridium spp.*
- *C. Botulinum*
- *C. Perfringens*
- *Staphylococcus aureus*
- *Listeria monocytogenes*
- *Bacillus cereus*
- *Streptococi fecali*

1.3 Mucegaiurile

- *Aspergillus spp.*
- *Penicillium spp.*
- *Claviceps spp.*
- *Fusarium spp.*
- *Byssochlamys*

1.4 Paraziți

- Protozoare (*Entamoeba histolytica*, *Giardia lamblia*, *Toxoplasma gondii*, *Cyclospora cayetanensis*)
- Helminți (*Anisakis*, *Fasciola hepatica*, *Taenia solium*, *Diphyllobothrium latum*, *Trichinella spiralis*)

1.5. Virusuri

- ADN dublu catenar (Fam. *Adenoviridae*, gen *Adenovirus*, *Adenovirusuri*, serotipuri 40,41,12,18,31)
- ADN monocatenar (Fam. *Parvoviridae*, gen *Bocavirus*)
- ARN dublu catenar (Fam. *Reoviridae*, genul *Rotavirus*)
- ARN monocatenar:
 - Fam. *Picornaviridae*:
 - Gen *Enterovirus*:
 - *Virusul poliomieltic*

- *Virusul ECHO*
- *Gen Hepatovirus:*
 - *Virusul hepatitei A*
- *Fam. Caliciviridae:*
 - *Virusul Norwalk*
 - *Sapovirusuri*
- *Fam. Astroviridae - astrovirusuri*
- *Virusul hepatitei E*
- *Genul Kobuvirus – Aichi Virus*

1.6 Prioni

2. Pericole chimice

În organismul uman pot apare reacții adverse la diferite substanțe chimice prezente în alimente. Aceste reacții se pot clasifica în intoxicații alimentare și alergii la alimente. În mod obișnuit, fiecare individ dintr-o populație este vulnerabil la intoxicații cu alimente dacă expunerea este suficient de mare. Alergiile reprezintă reacții individuale patologice la componente particulare ale alimentelor.

În continuare este prezentată o modalitate de clasificare a pericolelor chimice:

- alergeni: cereale, soia și produse din soia, arahide și produse derivate, nuci și produse derivate, crustacee și produse derivate, pește și produse din pește, lapte și produse din lapte, ouă și produse din ouă, kiwi, etc.
- aditivi alimentari;
- reziduuri:
 - o de pesticide: insecticide (organoclorurate, organofosforice, carbamați, piretroizi de sinteză, insecticide botanice), fungicide (anorganice, organice nesistemică, de contact, organice sistemică), ierbicide (dinitrofenoli, fenilcarbamați, acizi fenoxialchil carbonici, substanțe fenilureice, triazine, compuși cuaternari de amoniu);
 - o medicamentele de uz veterinar: agenți antimicrobieni și antibiotici, agenți anabolizanți, agenți antihelmintici, coccidiostatice, tranchilizante și substanțe betaagoniste, promotori de creștere nehomonali;
 - o substanțe care pot migra în alimente din materialele care vin în contact cu acestea;
- contaminanți:
 - o de mediu: hidrocarburi aromatice, dioxine și compuși similari dioxinei, contaminanți anorganici, metale grele, nitriti și nitrați;
 - o de proces: hidrocarburi aromatice policiclice, amine heterociclice, acrilamida, furan, trihalometani, nitriti și nitrați;
 - o microbiologici: micotoxine (aflatoxine, ochratoxină, fumonisină, deoxinivalenol, toxinele T2 și HT2, zearalenonă, patulină, etc) și biotoxine marine;
- substanțe endogene: alcaloizi, amine biogene (ex: putresceină, cadaverină, spermidină, spermină, histamină, triptamină, tiramină, feniletilamină)

3. Pericole fizice

Pericolele fizice se pot clasifica după cum urmează:

3.1 Neradioactive

Contaminarea fizică neradioactivă este definită ca prezența în alimente a unor materii suplimentare sau obiecte care în mod normal nu trebuie să fie prezente și care pot cauza vătămarea, boala sau trauma psihologică a organismului uman.

Exemple:

- minerale: sol, pietre, praf, metale, sticlă, fibre, fulgi de vopsea, etc;
- vegetale: ierburii, frunze, tulpini;
- animale: insecte, rozătoare, acarieni;

3.2 Contaminarea radioactivă

Contaminarea radioactivă este, de asemenea, inclusă în categoria pericolelor fizice. Acest tip de contaminare este invizibilă și de aceea nu are un efect semnificativ asupra percepției consumatorului. Acest tip de contaminare se poate detecta numai cu instrumente specifice. Contaminarea radioactivă este periculoasă și poate provoca leziuni grave asupra organismului uman.

7. Clasificarea incidentelor alimentare

Incidentele alimentare diferă foarte mult și pot varia de la o problemă standard de siguranță a alimentelor, evenimente inopinate până la riscuri grave asupra sănătății publice care necesită măsuri urgente. În aceste cazuri incidentele pot escalada către crize.

Clasificarea incidentelor alimentare ia în considerare severitatea riscului, complexitatea incidentului precum și percepția publică.

Mai mulți factori / criterii trebuie analizați când abordăm un incident alimentar pentru a se determina dacă acesta evoluează sau nu către o “criză” și a se asigura că procesele critice sunt ținute sub control:

- numărul de consumatori afectați
- severitatea riscului/bolii
- aria de distribuție
- volumul de alimente incriminate
- precedente în cazuri similare, decizii anterioare de management al riscului
- număr de rapoarte/notificări/sesizări
- resurse solicitate
- segmente ale lanțului alimentar implicate
- trasabilitatea produselor incriminate
- dacă contaminantul este cunoscut sau nu
- număr de autorități implicate
- percepția publică/mass media
- implicații comerciale, internaționale

În funcție de aceste criterii, incidentele alimentare pot fi :

- **Minore:** incidentele cu impact asupra siguranței alimentelor, cu efecte localizate și care se gestionează la nivel teritorial;
- **Medii:** incidentele care ar putea afecta sănătatea publică, pe o arie de răspândire mai mare și gestionarea implică, atât cât este necesar, coordonarea de la nivel central;
- **Majore:** incidentele severe (imbolnaviri grave, potențial decese), complexe (un număr mare de persoane afectate, produse implicate, un nivel ridicat de resurse necesare pentru gestionare), larg răspândite și care generează un nivel ridicat de îngrijorare în rândul populației; în aceste situații se impune coordonare de la nivelul central.

Incidentele majore pot fi crize potențiale sau crize.

Pentru încadrarea incidentelor alimentare, în unul din tipurile prevăzute mai sus se poate utiliza următorul **model**:

I. Se stabilesc severitatea si complexitatea incidentului, astfel:

- **Severitatea** incidentului se stabileste functie de umatoarele criterii si punctaje (fiecarui criteriu i se acorda puncte de la 1 la 3):

- **Gravitatea pericolului** – risc mic (1), mediu (2), mare (3) (clasificarea este prevazuta in Manualul procedural RASFF);
- **Numarul de consumatori afectati** – pana la 3 consumatori (1); intre 4 si 50 consumatori (2);peste 50 consumatori (3)
- **Numar / loturi de produse incriminate** -1 produs(1); 2-10 produse (2); peste 10 produse (3)

Astfel, severitatea poate fi incadrata de la 3 la 9:

- severitate **mica**: in cazul in care punctajul obtinut adunand punctele acordate celor 3 criterii este 3 sau 4
- severitate **medie**: in cazul in care punctajul obtinut adunand punctele acordate celor 3 criterii este intre 5 si 7
- severitate **mare**: in cazul in care punctajul obtinut adunand punctele acordate celor 3 criterii este 8 si 9

- **Complexitatea** incidentului se stabileste functie de umatoarele criterii si punctaje: (fiecare criteriu i se acorda puncte de la 1 la 3):

- **Aria de distributie** – teritoriala (1); nationala (2); internationala (3)
- **Perceptia publica** – interes scazut – nivel teritorial (1); interes la nivel national (2); interes la nivel international (3);
- **Numar / loturi de produse incriminate** -1 produs(1); 2-10 produse (2); peste 10 produse (3)
- **Numar estimat de parti implicate in gestionarea incidentului** (institutii implicate, segmente ale lantului alimentar, etc.) - o singura institutie implicata (1); mai multe institutii implicate la nivel national (2); implicarea unor institutii pentru asigurarea functiilor de sprijin(3)
- **Trasabilitatea produselor incriminate** - trasabilitate cunoscuta (1); trasabilitate incompleta (2), lipsa trasabilitate(3)

Astfel, complexitatea poate fi incadrata de la 4 la 12:

- complexitate mica: in cazul in care punctajul obtinut adunand punctele acordate celor 4 criterii este intre 4 si 6
- complexitate medie: in cazul in care punctajul obtinut adunand punctele acordate celor 4 criterii este intre 7 si 9
- complexitate mare: in cazul in care punctajul obtinut adunand punctele acordate celor 4 criterii este intre 10 si 12

II.Se aplica una din umatoarele variante:

-Varianta I:

Se iau in calcul punctajele obtinute pentru incadrarea severitatii / complexitatii si se aplica media aritmetica a punctelor obtinute pentru fiecare criteriu (considerand ca ponderea este aceeaasi pentru fiecare criteriu), astfel:

- severitate mica : - de la 1 (3:3) la 1,3 (4:3)
- severitate medie: - de la 1,66 (5:3) la 2,3 (7:3)
- severitate mare: - de la 2,6 (8:3) la 3 (9:3)
- complexitate mica – de la 1 (4;4) la 1,5 (6;4)
- complexitate medie - de la 1,75 (7:4) la 2,25 (9:4)
- complexitate mare : – de la 2,5 (10:4) la 3 (12:4)

Se realizeaza mediile aritmetice intre valori ale severitatii si complexitatii, pentru diferite situatii posibile (de ex: severitate mica/complexitate mica; severitate mica/complexitate medie; severitate mica/complexitate mare; severitate medie/complexitate mica, etc)

folosind valorile minime si maxime, obtinute mai sus, pentru severitate si complexitate, astfel:

- Severitate mica/Complexitate mica

$$(1+ 1)/2= 1$$

.....

- Severitate mare/Complexitate mica:

$$(2,6+1)/2= 1,8$$

$$(3+1,5) /2= 2,25$$

.....

- Severitate medie /Complexitate mare

$$(1,66+2,5) /2= 2,08$$

$$(2,3+3) /2=2,6$$

.....

- Complexitate medie/Severitate mare

$$(1,75+2,6)/2 = 2,17$$

$$(3+ 3)/2= 3$$

- Complexitate mare /Severitate mare

$$(2,6+2,5)/2= 2,55$$

$$(3+ 3)/2= 3$$

Dupa calcularea tuturor variantelor posibile, s-a stabilit de comun acord umatoarea incadrare :

- Incident minor – mediile aritmetice intre severitate si complexitate sunt mai mici de 1,4

- Incident mediu - mediile aritmetice intre 1,4 si 2,1

- Incident major - mediile aritmetice intre 2,1 si 3*

* S-a luat in considerare o limita cat mai joasa pentru „incidentul major” astfel incat structurile create pentru gestionarea situatiilor de criza/criza potentiala (celule de criza) sa se activeze, in mod preventiv, pentru situatiile in care se estimeaza ca incidentul tinde sa escaladeze; in baza experientei ce va fi dobandita, aceasta limita va putea creste, daca este cazul.

- Varianta II

Se ia in considerare doar incadrarea obtinuta pentru severitate / complexitate, fara a se tine cont de media aritmetica:

Severitate	Mica (S)	Medie (S)	Mare (S)
Complexitate			
Mica (C)	Incident minor	Incident mediu	Incident mediu
Medie (C)	Incident mediu	incident mediu	Incident major – criza potentiala
Mare (C)	Incident mediu	Incident major – criza potentiala	Incident major – criza

EXEMPLU:

Severitate	Gravitatea pericolului	Numar de consumatori afectati	Perceptia publica
1	X	x	
2			
3			x

Complexitate	Aria de distributie	Numar /loturi incriminate	Numar parti implicate	Trasabilitatea
1				
2				x
3	x	x	x	

- Varianta I:

- severitate

$$1+1+3 = 5$$

$$5:3 = 1,66$$

- complexitate

$$3+3+3+2 = 11$$

$$11: 4 = 2,7$$

$$1,66+2,7=4,36:2 = 2,18$$

Rezultat : Incident major- criza potentiala

- Varianta II

Severitate medie/ Complexitate mare

Rezultat : Incident major – criza potentiala

Observatie: Avand in vedere ca pot exista situatii in care varianta I indica un tip de incident diferit fata de varianta II, se recomanda ca in aceste cazuri incidentul sa se clasifice in clasa de risc mai mare si gestionarea sa se realizeze corelat cu aceasta, urmand ca, dupa castigarea experientei in implementarea/gestionarea incidentelor, sa se opereze modificari, daca este cazul, in sistemul de incadrare al incidentelor.

8. Modul de operare al structurilor implicate în prevenirea si gestionarea crizei

Centrul operativ pentru situatii de urgenta din cadrul ANSVSA, denumit in continuare Centrul operativ recepționează informația primară, prin intermediul directiilor tehnice specializate ale institutiilor si autoritatilor publice, alte centre operative, mass

media, SRAAF, tel verde sau alte surse de informații. Aceasta poate deveni relevantă pentru dedașarea unei crize.

Pe baza informațiilor primite, Centrul operativ realizează o evaluare primară și în cazul în care incidentul este considerat major (vezi cap.7), propune Secretarului de stat al ANSVSA activarea și convocarea Celulei de criză de la nivel central, denumită în continuare Celula de criză (CC). Aceasta se realizează prin decizie a Secretarului de Stat, președinte al ANSVSA.

Evaluarea primară a incidentului, respectiv cauza incidentului, lanțul alimentar pentru produsul incriminat, cantitățile existente, impactul incidentului (informații privind teritoriul afectat și consecințele pentru sănătatea umană și animală), se realizează utilizând inclusiv indicațiile prezentate în **Anexa nr. 1**. Urmare acestei evaluări se face descrierea incidentului în conformitate cu fișa prezentată în **Anexa nr. 2**, în cazul în care încă nu a fost inițiată o alertă rapidă sau dacă nu este cazul inițierii acesteia.

În cazul în care se stabilește convocarea CC, președintele ANSVSA stabilește un coordonator operațional, în funcție de specificul incidentului, care să coordoneze activitatea CC și să reprezinte CC în alte structuri pentru situațiile de urgență.

CC se constituie, ca organism interinstituțional de suport decizional, din reprezentanți ai direcțiilor/serviciilor ANSVSA și specialiști din cadrul autorităților administrației publice/instituțiilor prevăzute în prezentul Plan de contingenta. Structura și compunerea CC este prezentată în **Anexa nr. 3**.

Convocarea membrilor CC, reprezentanți ai autorităților administrației publice/instituțiilor implicate în incidentul respectiv se realizează la solicitarea coordonatorului operațional CC, de către centrul operativ care asigură secretariatul CC.

CC poate fi completată cu reprezentanți ai altor autorități ale administrației publice /instituții în domenii de expertiză necesare gestionării crizei/crizei potențiale precum și ai altor părți interesate.

CC asigură suportul tehnic pentru managementul crizei/crizei potențiale și furnizează informații detaliate către celulele de criză de la nivel teritorial, denumite în continuare CC teritorial, mass –media și organismele internaționale (CE, etc) precum și către alte structuri implicate în situațiile de urgență, cum ar fi Comitetul pentru situații de urgență al ANSVSA, CNSSU, etc.

CC teritorial / teritoriale sunt activate din dispoziția CC, prin Decizie la nivel teritorial și sunt coordonate metodologic, pe toată durata funcționării acestora de către CC.

Reprezentarea în cadrul Celulelor de criză la nivel teritorial se asigură de către autoritățile administrației publice /instituțiile publice teritoriale, stabilite în prezentul Plan de contingenta și pot fi create pe structura Grupurilor de suport tehnic constituite la nivelul județelor/municipiului București.

Autoritățile administrației publice /instituțiile publice reprezentate în CC și CC de la nivel teritorial au obligația de a asigura continuitatea de reprezentare în cadrul acestor celule de criză, sens în care vor face propuneri de nominalizare ori de câte ori survin schimbări obiective ale persoanelor nominalizate.

În baza analizării informațiilor venite de la CC teritorial / teritoriale, în ce privește posibilitățile de eliminare a riscului și măsurile necesare a fi continuate pe termen mediu și lung, CC propune Președintelui ANSVSA încetarea activității celulelor de criză și dizolvarea acestora.

Încetarea activității celulelor de criza se realizează prin decizie a Secretarului de stat, presedinte al ANSVSA la propunerea CC, prin coordonatorul operațional, care va transmite decizia către CC teritoriale.

CC teritoriale vor comunica CC Decizia de dizolvare a CC teritorial precum și raportul final de activitate. După dizolvarea tuturor CC teritoriale se va realiza dizolvarea CC, care va elabora un raport al întregii activități.

La **Anexa nr. 4** este prezentat fluxul informational - decizional la nivel interinstitucional.

9. Atribuțiile structurilor implicate în prevenirea și gestionarea crizelor privind alimentele

9.1. Sarcinile și competențele CC

- realizează o evaluare a situației existente, avizează și aprobă măsurile de primă urgență considerate necesare;
- re-evaluează, utilizând formularul din **Anexa nr. 5**, măsurile care au fost deja implementate și face propuneri către Comitetul pentru situații de urgență al ANSVSA cu privire la modul de gestionare a crizei/crizei potențiale, în raport de specificul acesteia;
- solicită, în cadrul cooperării, participarea la prevenirea și gestionarea crizei în domeniu a specialiștilor / experților din instituțiile publice și organizațiile care nu sunt reprezentate în CC;
- organizează consultări cu forurile academice / științifice în vederea găsirii soluțiilor optime pentru limitarea riscului asupra sănătății populației;
- asigură schimbul de informații între toți cei implicați în soluționarea unei crize sau potențiale crize: evaluatorii de risc, managerii de risc și comunicatorii riscului;
- asigură comunicarea publică privind evoluția crizei;
- elaborează și propune Presedintelui ANSVSA, proiectul Planului general operațional de acțiune, în vederea avizării;
- transmite CC teritoriale pentru adaptare și implementare, Planul general operațional de acțiune;
- asigură coordonarea măsurilor necesare la nivelul CC teritoriale;
- informează CNSSU, după caz, prin Comitetul pentru situații de urgență al ANSVSA, asupra evoluției crizei și a măsurilor ce trebuie aplicate;
- solicită convocarea Comitetului pentru situații de urgență al ANSVSA sau după caz, a CNSSU pentru declararea „stării de alertă”, la nivelul zonelor afectate, și/sau instituirea unor restricții temporare, măsuri suplimentare de asigurare a resurselor financiare, umane și materiale;
- asigură transmiterea informațiilor, atunci când este necesar, către Comisia Europeană, statele membre, țările terțe și societatea civilă;
- convoacă întâlnirile cu operatorii economici și cu alte părți interesate, când este cazul;
- aprobă organizarea unor grupuri de lucru specifice inclusiv dacă este cazul prin implicarea coordonatorilor CC teritoriale din zonele cele mai afectate;
- solicită, centralizează și analizează situațiile privind evoluția crizei/crizei potențiale la nivel teritorial;
- întocmește și transmite spre aprobare proiectul de raport al crizei;
- propune un limbaj unitar, armonizat de comunicare ce trebuie actualizat constant; acest limbaj este utilizat ca bază pentru informarea Conducerii, structurilor de stat, presei, Comisiei Europene, Statelor Membre, țările terțe, organizațiilor de consumatori și industriei;

- arhiveaza, prin secretariatul CC, documentele legate de activitatea CC;
- propune imbunatatirea planurilor si procedurilor pentru gestionarea situatiilor de criza.

9.2. Sarcinile și competențele CC teritoriale

- avizează și aprobă măsurile de primă urgență;
- stabileste responsabilitati in cadrul CC teritorial (inclusiv comunicatorul);
- colecteaza si evalueaza datele disponibile cu privire la riscul existent;
- stabileste si propune spre aprobare Planul operational de actiune la nivel teritorial, in baza datelor existente si a Planului general operational primit de la CC;
- urmareste punerea in aplicare a Planului operational de actiune la nivel teritorial;
- informeaza periodic si ori de cate ori este cazul, CC si celelalte parti implicate in gestionarea crizei/crizei potentiale, asupra evolutiei acesteia;
- reevaluează, utilizând formularul din **Anexa nr. 5**, măsurile de siguranță necesare pentru gestionarea crizei/crizei potentiale, în functie de evolutia acesteia;
- solicită participarea la gestionarea crizei/crizei potentiale în domeniu, a specialiștilor / experților din instituțiile publice și organizațiile care nu sunt reprezentate în CC;
- asigură suportul documentar necesar pentru comunicarea publică privind evoluția crizei;
- solicită convocarea Comitetelor judetene constituite pentru situatiile de criza si daca este necesar, propune instituirea unor masuri suplimentare sau declararea „stării de alertă”;
- asigura fluxul informational intre toate partile implicate in prevenirea si gestionarea situatiilor de criza;
- realizeaza comunicarea publica, in baza instructiunilor si a coordonarii de la nivel central, analizeaza necesitatea infiintarii unui „call center” pentru preluarea întrebărilor primite de la cetățeni și elaborarea unei liste cu cele mai frecvente întrebări;
- convoacă întâlnirile cu operatorii economici și cu alte părți interesate;
- întocmeste si avizeaza raportul final, pe care il transmite la CC precum si la Comitetelor judetene constituite pentru situatiile de criza (daca este cazul);

9.3. Responsabilitățile autorităților publice implicate în situațiile de criză/criza potentiala

I. ATRIBUȚII GENERALE

- Asigură aplicarea prevederilor planului de contingență și elaborează, după caz, proceduri proprii de acțiune.
- Emite ordinele/dispozițiile șefilor autorităților administrației public/instituțiilor publice, în domeniul specific de activitate, pentru punerea în aplicare a măsurilor stabilite de CC.
- Pun în aplicare, în domeniul specific de activitate, hotărârile CNSU/CJSU.
- Sprijină la nivel național și al unităților administrativ – teritoriale, structurile constituite pentru gestionarea crizei, conform competențelor.
- Asigură îndeplinirea măsurilor de alertare și de pregătire a forțelor și mijloacelor proprii prevăzute în planul de contingență și în planurile operaționale de acțiune.
- Participă la solicitarea CC, în domeniul de competență, cu forțe și mijloace pentru asigurarea măsurilor de prevenire și pentru limitarea/înlăturarea efectelor crizelor.
- Propun, în domeniul de competență, instituirea unor restricții.
- Asigură prezentarea personalului desemnat în structurile de gestionare a crizei constituite la nivel central, teritorial, în locurile de lucru stabilite.
- Asigură schimbul de date și informații între componentele structurilor de gestionare a crizei.

- Colaborează cu personalul de specialitate din alte institutii ale statului si/sau cu entitati din societatea civila, mediul privat si academic.

II. ATRIBUȚII SPECIFICE

II.1. Atribuțiile ANSVSA

- coordonează tehnic și administrativ întreaga activitate a serviciilor sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor, organizează și controlează efectuarea activităților publice sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor.
- coordonează activitatea de control în domeniul siguranței și calității alimentelor, hranei pentru animale, sănătății și bunăstării animalelor;
- cooperează și răspunde împreună cu autoritățile administrației publice centrale de organizarea și aplicarea măsurilor necesare pentru siguranța alimentelor;
- elaborează și reactualizează planurile de contingență în domeniul siguranței alimentelor;
- coordonează măsurile care se impun în situațiile de urgență din domeniul sanitar-veterinar și pentru siguranța alimentelor, iar atunci când se consultă cu celelalte instituții abilitate;
- reprezintă punctul național de contact și coordonatorul la nivel național al Sistemului Rapid de Alertă pentru Alimente și Furaje – SRAAF
- colaborează cu alte autorități competente cu responsabilități în domeniul siguranței alimentelor, atât la nivel național cât și internațional
- notifică organisme internaționale WHO, EFSA, DG SANTE, FAO, cu responsabilități în domeniul siguranței alimentelor;
- cooperează pe plan internațional cu toate organizațiile implicate în domeniul siguranței alimentelor și în alte domenii conexe pentru a păstra România în circuitul politicilor europene și internaționale specifice;
- verifică aplicarea la nivel național și teritorial a normelor privind siguranța alimentelor;
- organizează, coordonează, gestionează și controlează activitatea de comerț intraunional, import, export, tranzit și inspecție la frontieră în domeniul siguranței alimentelor;
- realizează evaluarea riscului și stabilește măsurile ce se impun atunci când apare o problemă majoră ce poate periclita sănătatea oamenilor;
- asigură supravegherea și controlul privind respectarea condițiilor generale din domeniul alimentar, prin punerea în practică a unor măsuri specifice care să conducă la diminuarea incidenței și la eliminarea bolilor transmisibile de la animale la om;
- colectează și analizează datele pentru a permite caracterizarea și monitorizarea riscurilor care au o influență directă sau indirectă asupra siguranței alimentelor;
- organizează consultări cu forurile academice/stiințifice în vederea găsirii soluțiilor optime pentru limitarea riscului asupra sănătății populației;
- participă în comunicarea riscului

II.2. Atribuțiile MINISTERULUI AFACERILOR INTERNE

- intensifică activitățile specifice de supraveghere și control la punctele de trecere a frontierei de stat a persoanelor intrate sau aflate în tranzit și sprijină acțiunile de informare, întreprinse de structurile implicate;
- participă prin personalul specializat, la solicitarea structurilor implicate și în colaborare cu acestea, la realizarea determinării și evaluării efectelor crizei în domeniu;
- transmite date și informații relevante către structurile de specialitate ale ANSVSA;
- asigură personalul, tehnica și mijloacele specializate stabilite prin planurile operaționale de acțiune elaborate pentru fiecare situație;

- aplică măsurile din competență pentru menținerea și asigurarea ordinii publice pe timpul distribuirii către populație a medicamentelor, vaccinurilor și a ajutoarelor de primă necesitate.
- participă, la solicitarea structurilor teritoriale ale ANSVSA, la efectuarea controalelor planificate, conform protocoalelor comune nr.1355/2007 (ANSVSA)/nr.147/2007 (MAI) și 208/2010 (ANSVSA)/22186/2010;
- participă, prin structurile cu atribuții în domeniu, la monitorizarea modului de respectare a restricțiilor din competența Poliției Române și acționează potrivit legii
- după notificarea crizei, structurile cu atribuții în domeniu din cadrul Poliției Române, vor lua măsurile necesare potrivit competențelor pentru monitorizarea și gestionarea crizei
- asigurarea în permanență prin rețeaua proprie a Poliției Române a unui schimb de date și informații cu privire la punerea în aplicare a măsurilor stabilite pentru gestionarea crizei;
- participă, prin structurile cu atribuții în domeniu, la monitorizarea modului de respectare a restricțiilor;
- asigură constituirea rezervelor de acțiune pentru suplimentarea efectivelor angrenate în realizarea măsurilor de ordine și siguranță publică;
- participă, prin structurile IGSU, atunci când situația o impune, la acțiuni de cercetare și decontaminare a personalului, tehnicii și terenului;
- asigură, prin structurile profesionale pentru situații de urgență, asistența tehnică și de specialitate pentru CJSU/CLSU și asigură menținerea permanentă a fluxului informațional cu acestea;
- asigură prin CON/IGSU informarea operativă a președintelui Comitetului pentru situații de urgență al ANSVSA sau după caz, a CNSSU asupra evoluției situației, măsurile întreprinse și direcțiile viitoare de acțiune;
- participă la asigurarea deplasării cu prioritate a transporturilor de forțe și mijloace destinate acțiunilor;
- limitează sau interzice circulația autovehiculelor sau a persoanelor în anumite zone ori între anumite ore;
- pune în aplicare măsurile specifice pentru interzicerea sau limitarea circulației rutiere, feroviare, maritime, fluviale și aeriene pe anumite rute.
- participă la impunerea măsurilor de menținere a carantinei în zonele cu epidemii și epizootii;
- asigură, sub coordonarea prefectilor, punerea în aplicare la nivelul unităților administrativ – teritoriale a măsurilor stabilite de structurile constituite pentru gestionarea situației.
- instalează prin Inspectoratul General pentru Situații de Urgență posturile medicale avansate;
- participă, la solicitare, Direcția Medicală a MAI împreună cu reprezentanții MS și ANSVSA la elaborarea listei cu medicamente, materiale sanitare și echipamente necesare intervenției în vederea asigurării fazei prespitalicești;
- asigură din rezerva de stat, prin Autoritatea Națională a Rezervelor de Stat și Probleme Speciale, produse și bunuri de strictă necesitate necesare intervențiilor operative pentru protecția populației, a economiei și siguranței naționale.
- asigurarea, gestionarea, coordonarea și monitorizarea intervenției operative a structurilor medicale de urgență, respectiv a serviciilor de ambulanță județene și serviciul de ambulanță București/Ilfov, unităților de primiri urgențe/compartimentelor de primiri urgențe, precum și a serviciilor mobile de urgență reanimare și descarcerare în scopul restabilirii de normalitate.

II.3. Atribuțiile MINISTERULUI APĂRĂRII NAȚIONALE

Atribuțiile inspectorilor sanitari – veterinari și pentru siguranța alimentelor din cadrul M.Ap.N.

În organizarea și coordonarea activității de inspecție sanitară – veterinară și pentru siguranța alimentelor, șeful Direcției medicale sau persoana căreia i-a delegat competența are următoarele atribuții:

- coordonează și organizează activitatea de inspecție sanitară – veterinară și pentru siguranța alimentelor în unitățile și formațiunile din cadrul M.Ap.N.;
- coordonează, elaborarea de reglementări specifice inspecției sanitare – veterinare și pentru siguranța alimentelor în unitățile militare;
- emite autorizații sanitare – veterinare de funcționare pentru toate unitățile militare și formațiunile din cadrul M.Ap.N.;
- controlează și monitorizează operatorii economici care își desfășoară activitatea în spațiile aparținând instituției militare;
- constată și sancționează contravențiile la nomele sanitare – veterinare;
- reprezintă M.Ap.N. în relația cu structurile similare aparținând organelor de specialitate naționale și internaționale;
- elaborează periodic rapoarte privind activitatea de inspecție sanitară – veterinară;
- întocmesc planul anual de inspecție;

Atribuțiile inspectorilor sanitari veterinari din cadrul structurilor subordonate Direcției medicale:

- supraveghează și răspund de respectarea nomelor de igienă sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor;
- elaborează planurile anuale și lunare de inspecție pe care le trimit spre aprobare Direcției Medicale;
- controlează și monitorizează operatorii economici care își desfășoară activitatea în spațiile aparținând instituției militare;
- propun șefului Direcției medicale în situații cu risc major și iminent de îmbolnăvire a personalului amatei,
- opresc, denaturează sau condiționează darea pentru consumul colectiv a alimentelor care nu corespund nomelor de igienă;
- recoltează și sigilează probe necesare pentru identificarea și analiza riscului pentru sănătate, precum și contraprobe;
- dispun măsuri speciale pentru animalele bolnave, suspecte de boli transmisibile sau purtătoare de gemeni patogeni;
- participă la activități specifice în unitățile militare din zona de responsabilitate;
- elaborează, trimestrial, semestrial, anual rapoarte privind activitatea de inspecție sanitară veterinară și le înaintează Direcției medicale.

II. 4. Atribuțiile AUTORITĂȚII NAȚIONALE PENTRU PROTECȚIA CONSUMATORILOR

- controlul respectării dispozițiilor legale privind protecția consumatorilor, referitoare la securitatea produselor și serviciilor, precum și la apărarea drepturilor legitime ale consumatorilor, prin efectuarea de controale pe piața la producători, importatori, distribuitori, vânzatori, prestatori de servicii și în unitățile vamale, având acces la locurile în care se produc, se depozitează ori se comercializează produsele sau în care se prestează serviciile, precum și la documentele referitoare la acestea, excepție făcând controalele igienico-sanitare și sanitare-veterinare la producători, în cazul produselor alimentare;
- primirea și rezolvarea sau, după caz, transmiterea spre soluționare celor în drept, potrivit competențelor, a sesizărilor asociațiilor pentru protecția consumatorilor, precum

și a sesizărilor consumatorilor cu privire la încălcarea drepturilor acestora, în condițiile legii;

- urmărirea, potrivit legii, a legalității publicității pentru produsele și serviciile destinate consumatorilor
- desfasurarea activitatilor de informare, consiliere si educare a consumatorilor in situatiile de criza;
- efectuarea prin prelevarile de probe din produsele alimentare de analize si incercari in laboratoare acreditate;
- participa la schimbul de informatii din cadrul SRAAF, conform competentelor si organizeaza inspectii pe domenii de competenta.

II.5. Atribuțiile DIRECȚIEI GENERALE A VĂMILOR

- analizarea periodică, în comun, a modului de aplicare a legislației în domeniu și a măsurilor sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor care trebuie luate de către personalul vamal și sanitar - veterinar și pentru siguranța alimentelor din punctele de trecere a frontierei unde sunt organizate posturi de inspecție la frontieră;
- colaborează cu personalul cu atribuții de inspecție și control de specialitate din cadrul autorității sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor, în vederea eliminării riscului de introducere în România/Uniunea Europeană a bunurilor care nu îndeplinesc cerințele stabilite în legislația specifică în vigoare;
- permite introducerea în România/Uniunea Europeană a transporturilor identificate și selectate de animale vii, produse de origine animală, alimente de origine nonanimală, precum și alte produse și materii care sunt supuse inspecției și controlului sanitar-veterinar și pentru siguranța alimentelor, provenind din țări terțe, în baza documentului(semnat si stampilat) prevăzut în reglementările legale în vigoare emis de medicul veterinar oficial/inspectorul oficial, după caz, numai prin punctele de trecere a frontierei de stat a României în care sunt organizate posturi de inspecție la frontieră aprobate pentru import, export și tranzit, după efectuarea controalelor oficiale ;
- in birourile vamale unde nu sunt posturi de inspectie la frontiera ale ANSVSA, ANV interzice intrarea in tara de animale vii, produse de origine animală, alimente de origine nonanimală, precum și alte produse și materii care sunt supuse inspecției și controlului sanitar-veterinar și pentru siguranța alimentelor, provenind din țări terțe si dirijeaza transporturile in punctele unde exista aceste posturi;
- pe baza de alerte, consemne,profile de risc, avand suspiciuni ca produsele de mai sus sunt periculoase sau neconforme(chiar daca sunt stampilate si semnate de ANSVSA), ANV poate aplica procedura de control.
- asigură îndeplinirea atribuțiilor ce revin privind obiectivele înscrise în Strategii naționale, Planuri de acțiune ale acestora, sub coordonarea autorităților naționale competente.

II. 6. Atribuțiile MINISTERULUI SĂNĂTĂȚII

- coordonează și organizează acțiuni speciale, în caz de suspiciune sau raportare a incidentelor grave, a producerii de calamități naturale, evenimente deosebite, epidemii, în limita atribuțiilor ce îi revin pe linie de supraveghere si control în sănătate publică,
- efectueaza prelevari de probe din produsele alimentare,factori de mediu si produse patologice si analize in laboratoare acreditate, conform domeniilor de competenta;
- participa la schimbul de informatii din cadrul SRAAF, conform competentelor si organizeaza inspectii pe domeniile de competenta.
- asigură supravegherea și controlului bolilor transmisibile, netransmisibile și impactului factorilor de mediu asupra sănătății populației;

- elaborează și implementează programele naționale de sănătate privind protejarea sănătății și prevenirea îmbolnăvirilor asociate factorilor de risc în relație cu mediul de viață și de muncă, alimentație și nutriție, aprovizionarea cu apă potabilă, radiații ionizante naturale și profesionale și unitățile de învățământ și de îngrijire medicală și medico-socială;
- realizează evaluările de risc epidemiologic în situația evenimentelor care amenință sănătatea populației și au potențial de răspândire națională și internațională;
- efectuează investigațiile medicale și epidemiologice, identifică și coordonează măsurile necesare pentru limitarea focarelor de boală transmisibilă în colectivități ;
- monitorizează și evaluează riscurile privind siguranța alimentului și alimentației publice asupra sănătății populației, elaborează și propune activități de asigurare a calității alimentului din circuitul public, în conformitate cu legislația în vigoare și normativele europene;
- colaborează și conlucrează cu administrația publică locală și cu instituțiile/serviciile specializate din domeniu, pentru implementarea și realizarea prevederilor legale privind calitatea mediului de viață și muncă, securitatea alimentului și calitatea apei potabile;
- participă la limitarea efectelor apărute în urma dezastrelor, calamităților și epidemiilor în domeniul său de competență;
- colaborează cu reprezentanții autorităților administrației publice centrale și locale, cu cei ai societății civile și cu mass-media în scopul educației pentru sănătate și a comunicării riscurilor asupra sănătății populației generate de determinanții stării de sănătate;
- constată și sancționează contravențiile la prevederile legislației din domeniul sănătății publice, la nivel național;
- coordonează acțiunile de inspecție din cadrul sistemului rapid de alertă pentru alimente și notifică instituțiile implicate, în funcție de domeniile de competență;
- colaborează cu personalul de specialitate din structuri similare a altor organe de specialitate ale administrației publice centrale și locale.”
- recoltează și sigilează probe necesare pentru identificarea riscului pentru sănătate, precum și contraprobe.

II. 7. Atribuțiile MINISTERULUI AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

- efectuează prelevări de plante și produse vegetale și realizează analize în laboratoare acreditate, pentru determinarea conținutului de reziduuri de pesticide;
- participă la schimbul de informații din cadrul SRAAF, conform competențelor și organizează inspecții pe domenii de competență.
- realizează acțiuni de control și inspecție pentru verificarea compoziției și calității produselor alimentare, produselor tradiționale, ecologice, etc., conform domeniilor de competență

II. 8. Atribuțiile MINISTERULUI JUSTIȚIEI – Administrația Națională a Penitenciarelor

În obiectivele MJ supuse controlului sanitar veterinar și pentru siguranța alimentelor se aplică legislația sanitară veterinară specifică elaborată de ANSVSA, adaptată la specificul MJ prin Ordine ale ministrului MJ și Dispoziții ale directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor.

M.J., prin rețeaua sanitară veterinară de inspecție în domeniul siguranței alimentelor, deține un sistem eficient de controale oficiale pentru monitorizarea și verificarea conformității activităților pe fluxul trasabilității produselor alimentare, în conformitate cu legislația privind sănătatea și bunăstarea animală.

Medicii veterinari oficiali din M.J - A.N.P. fac parte, potrivit legii, din sistemul sanitar veterinar unic de stat, având atribuții și competențe de medici "medici veterinari oficiali" pentru toate unitatile M.J. – A.N.P.

Aceștia execută expertiza sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor a produselor și subproduselor de origine animală și nonanimală din cadrul unităților M.J – A.N.P., verificând modul de respectare a normelor sanitare veterinare pentru siguranța alimentelor.

Medicii veterinari oficiali își desfășoară activitatea în toate obiectivele unităților M.J – A.N.P., care colectează, depozitează, procesează și valorifică produse alimentare de origine animală și nonanimală.

- colaborează, ori de câte ori situația epidemiologică o impune, cu A.N.S.V.S.A., etc, participând la grupuri de lucru cât și la instruirile organizate pe probleme de siguranța alimentelor;
- analizează, evaluează și comunică factorilor de decizie din M.J., A.N.P. potențialul risc pentru sănătatea efectivelor umane și animale identificat prin activitățile de îndrumare, sprijin și control;

II. 9. Atribuțiile MINISTERULUI MEDIULUI, APELOR ȘI PĂDURILOR

Garda Națională de Mediu (GNM) - corpul specializat de inspecție și control al Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, asigură controlul unor activități cu impact asupra mediului și care pot afecta siguranța alimentelor.

Astfel, GNM are atribuții în:

- controlul activităților cu impact asupra mediului înconjurător;
- controlul activităților care prezintă pericole de accidente majore și/sau cu impact semnificativ asupra mediului, în vederea prevenirii și limitării riscurilor de poluare;
- participa la stabilirea cauzelor poluării asupra factorilor de mediu, inclusiv încetarea și/sau suspendarea a unor activități pe perioade determinate de timp, în cazul în care este pusă în pericol sănătatea populației sau în cazul în care se constată depășirea concentrației poluanților peste limitele admise de legislația în vigoare
- controlul respectării prevederilor actelor de reglementare privind protecția mediului și verifica măsurile stabilite prin programe de conformare sau planurile de acțiuni pentru activitățile economico-sociale;
- participarea la schimbul rapid de informații cu instituțiile și organele competente, naționale și internaționale, privind produsele, substanțele, tehnologiile care reprezintă risc pentru sănătatea și securitatea cetățenilor și a mediului;

În domeniul organisme modificate genetic, pentru care autoritatea competentă este *Agenția Națională pentru Protecția Mediului (din subordinea MMAP), în conformitate cu OUG 43/2007 privind introducerea deliberată în mediu a organismelor modificate genetic aprobată cu modificări prin Legea nr. 247/2009 și OUG 44/2007 privind utilizarea în condiții de izolare a microorganismelor modificate genetic aprobată cu modificări prin Legea nr. 3/2008.*

- asigura controlul și inspecția activităților care implică organisme și microorganisme vii modificate genetic, obținute prin tehnicile biotehnologiei moderne.
- emite, revizuieste, suspenda sau retrage autorizațiile/acordurile de import pentru activ. care implica organisme si microorganisme vii modificate genetic

II. 10. Atribuțiile AGENȚIEI NAȚIONALE PENTRU RESURSE MINERALE

- Gestionează resursele de petrol, resursele minerale (inclusiv apele minerale) și fondul geologic național, proprietate publică a statului

- Este autoritatea competentă pentru recunoașterea apelor minerale naturale exploatare pe teritoriul României
- Certifica apele minerale naturale extrase de pe teritoriul statelor care nu sunt membre ale Uniunii Europene, în vederea comercializării acestora pe teritoriul României
- Publica lista apelor minerale naturale recunoscute în România
- Institue perimetre de protecție hidrogeologice pentru zăcămintele de ape minerale naturale, ape minerale terapeutice, ape termominerale, namoluri și turbe terapeutice și avizează, instituirea perimetrelor de protecție sanitară
- ANRM și/sau Ministerul Sănătății și/sau Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorului pot/poate să suspende temporar sau să interzică comercializarea, conform competențelor, pe teritoriul României a unei ape minerale naturale, atunci când aceasta nu respectă dispozițiile prezentelor norme sau prezintă un risc pentru sănătatea publică.
- Informează Comisia Europeană și statele membre ale Uniunii Europene asupra suspendării temporare sau interzicerii comercializării unei ape minerale naturale, indicând motivele care au condus la luarea acestei decizii.
- La cererea unui stat membru al Uniunii Europene sau a Comisiei Europene, furnizează, pentru apele minerale naturale recunoscute pe teritoriul României, toate informațiile necesare care privesc recunoașterea apei, precum și rezultatele controalelor periodice.

II. 11. Atribuțiile COMISIEI NAȚIONALE PENTRU CONTROLUL ACTIVITĂȚILOR NUCLEARE:

- CNCAN aprobă, potrivit legii, planurile de răspuns la urgența radiologică și nucleară ale titularilor de autorizație și participă la răspunsul la urgența radiologică și nucleară
- colaborează cu autoritatea centrală pentru protecția mediului și controlează desfășurarea activităților rețelei de supraveghere a radioactivității mediului;
- controlează, potrivit legii, aplicarea prevederilor tratatelor internaționale și a reglementărilor naționale în vigoare privind intervenția în caz de accident nuclear;
- constituie punct național de contact pentru urgențele radiologice;
- avizează toate proiectele de acte normative ce au implicații asupra domeniului nuclear.

10. Măsuri aplicate

În situațiile de criză / criză potențială, în funcție de severitatea și complexitatea acestora se aplică următoarele măsuri, în vederea eliminării riscului / potențialului risc asupra sănătății populației:

- identificarea produselor susceptibile a fi contaminate, utilizând procedurile de trasabilitate;
- extinderea prelevărilor de probe;
- dispunerea inițierii de către operator a procedurilor de retragere / rechemare a produselor de pe piață, respectiv distrugerea acestora după caz;
- reținerea oficială a produselor susceptibile a fi contaminate;
- restricționarea sau interzicerea introducerii pe piață a produselor susceptibile a fi contaminate;
- autorizarea folosirii alimentelor în alte scopuri decât cele cărora le-au fost destinate inițial;
- suspendarea activității sau închiderea unității pentru o perioadă adecvată;

- conștientizarea publicului prin: acțiuni de informare și avertizare publică, distribuirea de materiale informative, broșuri informative referitoare la pericole și riscurile asociate; anunțuri media și internet;

- ședințe informative cu reprezentanții asociațiilor profesionale;

- orice alte măsuri pe care autoritățile competente le consideră adecvate.

Măsurile se aplică în aceste situații în regim de urgență, în mod coordonat, de către autoritățile/structurile la care se face referire la cap. 9 și cu alocarea de fonduri suplimentare, acolo unde este cazul.

Pentru stabilirea măsurilor specifice, necesar a fi aplicate în situații de criză / criză potențială generate de anumite tipuri de risc, cum ar fi de ordin microbiologic (*Listeria monocytogenes*, *Salmonella*, etc) sau chimic (aflatoxine, etc) pot fi elaborate planuri specifice / manuale operationale.

11. Elaborarea Raportului final al crizei

În 3 zile de la dizolvarea CC teritorial, acesta va înainta CC raportul final la nivelul teritoriului respectiv. În termen de 10 zile de la primirea ultimului raport transmis de către CC teritorial, CC va elabora raportul final al crizei, cuprinzând detalii asupra tuturor incidentelor petrecute și a măsurilor luate, fiind pus la dispoziția instituțiilor implicate cu scopul de a:

- facilita evaluarea acțiunilor de management;
- identifica potențialele îmbunătățiri a modului de răspuns și gestionare a situațiilor de criză
- structura mai bine procedurile și planurile operaționale pentru “următoarele” crize.

Evaluarea continuă și corectă a managementului crizei/crizei potențiale, în termenii efectivi face posibilă îmbunătățirea inclusiv a planurilor, procedurilor de lucru. Astfel, ca urmare a evaluării raportului final se poate stabili necesitatea reevaluării prezentului plan de contingenta în vederea adaptării/îmbunătățirii acestuia.

O sinteză a acestui raport trebuie să fie făcută publică (de ex .printr-un comunicat de presă) pentru a prezenta acțiunile guvernamentale într-un mod transparent .

În vederea elaborării raportului final al crizei sunt sugerate următoarele puncte de urmat:

- Care este componența și responsabilitățile membrilor CC și a diferitelor structuri?
- Problema a fost detectată la timp și au fost evaluate în mod corect consecințele?
- Evaluarea situației și-a dovedit acuratețea în timpul crizei?
- Deciziile au fost luate în timp util (viteza de reacție) și conform cu situația existentă?
- Obiectivele stabilite au fost atinse conform planurilor generale, operationale ?
- Primele măsuri de urgență au fost suficiente pentru crearea unei baze de decizie ?
- Măsurile au fost sprijinite suficient de legislația existentă?
- Au fost solicitate și alocate resurse suficiente pentru efectuarea intervențiilor?
- Activitățile de control și monitorizare s-au dovedit corespunzătoare/eficiente sau nu este posibilă evaluarea măsurilor ? (lipsa informațiilor/evidențelor necesare evaluării)
- A fost evaluată percepția publicului în diferitele faze ale crizei ?
- Care a fost comportamentul mass-media ?
- Managementul crizei poate fi evaluat ca și corespunzător ? Organizarea managementului crizei a fost potrivită în forma în care a fost efectuat ?
- Care sunt, pe scurt, punctele slabe și punctele forte ale managementului crizei ?
- Care sunt măsurile necesare pentru îmbunătățirea managementului crizei?

- Este necesară revizuirea prezentului Plan / a legislației și procedurilor în vigoare pentru îmbunătățirea managementului crizei?
- Cine este responsabil pentru reevaluarea /evaluarea finală a incidentului după o perioadă de exemplu de 3 sau 6 luni?

12. Comunicarea crizei

Managementul crizei/crizei potențiale include managementul comunicării, un element cheie, care presupune comunicarea între toate părțile implicate în prevenirea și gestionarea crizei precum și către public.

Părțile implicate și publicul larg au dreptul la informația privind acțiunile și deciziile CC. O gestionare deschisă și transparentă a crizei previne dezvoltarea rumorilor și speculațiilor, care pot conduce la escaladarea incidentului.

În cadrul activităților CC trebuie stabilite responsabilități clare privind comunicarea crizei. Persoanele implicate vor avea responsabilități privind:

- monitorizarea presei;
- evaluarea situației din punct de vedere al comunicării;(eventual utilizarea de chestionare)
- propunerea strategiei privind comunicarea (canale de comunicare, modalități)
- redactarea comunicatelor de presă/informărilor referitoare la criza /criza potențială; editarea periodică a informațiilor provenite de la CC într-o formă de comunicare generală, ușor de înțeles de către public;
- schimb de informații între responsabili de comunicare ai instituțiilor implicate;
- participarea la întocmirea raportului final al crizei.

Organizarea activităților pentru comunicarea crizei se realizează de către CC astfel încât mesajul să fie unitar, adecvat.

În realizarea comunicării, indicațiile de mai jos pot constitui puncte cheie pentru a decide acțiunile ce trebuie efectuate în continuare:

- Există deja solicitări de informații? Dacă da, din partea cui?
- Care sunt canalele de informare care au legătură cu incidentul? (presa zilnică, ziare de specialitate, presa electronică, internet etc.)
- Informare asupra responsabilităților și competențelor pentru gestionarea situației de criza;
- Presa este informată în mod adecvat asupra progreselor realizate prin măsurile inițiate?
- Stabilirea modalității prin care informația trebuie făcută publică
- Acest progres al măsurilor este perceput în mod clar de către public?
- Ce alte canale de comunicare trebuie luate în considerare ?
- A fost elaborată o listă a subiectelor de interes?
- A fost stabilită „vocea unică” pentru transmiterea unui mesaj unitar?

13. Datele de contact pentru eventualitatea unei crize

În eventualitatea unui incident, este foarte important să știm cum să găsim foarte repede autoritățile implicate. În acest sens, la nivelul ANSVSA și DSVSA județene există o listă cu contactele persoanelor cu responsabilități în gestionarea situațiilor de criza sau care pot fi implicate în gestionarea unei crize. Din motive de protecție această listă nu este făcută publică.

Lista punctelor de contact din instituțiile implicate în gestionarea unei eventuale crize se regăsește în **Anexa nr.6**.

14. Resurse

Autoritățile administrației publice/instituțiile publice reprezentate în structurile de prevenire și gestionare a crizelor privind alimentele au obligația de a asigura, în limita atribuțiilor legale, resursele ce vor fi stabilite prin planurile operaționale de acțiune.

Resursele vor fi planificate pentru a acționa numai în conformitate cu specialitatea acestora, sarcinile și competențele legale.

14.1 Resurse financiare

Fondurile bănești pentru realizarea și desfășurarea activităților de management al situațiilor de urgență la nivel central și teritorial se asigură din bugetul de stat și/sau din bugetele locale, după caz, precum și din alte surse interne și internaționale, potrivit legii. În cazul depășirii capacităților organizatorice alocate, financiare și manageriale, se vor putea solicita motivat fonduri pentru gestionarea crizei din Fondul de Intervenție la dispoziția Guvernului și Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului.

14.2 Resurse de personal

Resursele umane sunt reprezentate de personalul autorităților administrației publice/instituțiilor publice de la nivel central și teritorial, conform domeniilor de competență.

14.3 Resurse de echipament și alte facilități

ANSVSA

Cheltuielile curente și de capital ocazionate de managementul crizei se finanțează de la bugetul ANSVSA.

La nivel teritorial, DSVSAJ trebuie să aibă acces rapid și să poată procura rapid echipamente de protecție și facilități materiale care să asigure implementarea întregului set de măsuri pentru controlul crizei. O parte din aceste echipamente și materiale va fi stocată pentru cazuri de necesitate la nivelul DSVSAJ, iar restul trebuie să poată fi achiziționat rapid, în condițiile prevăzute de legislația privind achizițiile din surse publice sau private în vigoare. Echipamentele consumabile trebuie să existe la nivelul DSVSAJ – structurile de siguranța alimentelor.

Acest echipament este compus din:

- echipament de protecție: măști, mănuși, halat, încălțăminte;
- echipament pentru prelevare de probe;
- alte consumabile.

Echipamentele și materialele stocate vor fi verificate periodic pentru aprecierea gradului de deteriorare în vederea înlocuirii.

MADR – ANF (Laboratorul Național Fitosanitar) – Echipament specific din dotarea Laboratorului pentru Controlul Reziduurilor de Pesticide în Plante și Produse vegetale, și a Laboratorului regional Mureș, din cadrul Oficiului Fitosanitar Județean Mureș

ANV, MapN, ANPC, MS, MMAP, CNCAN - Echipamentul specific din dotarea fiecărei instituții.

ANRM - Cheltuielile curente și de capital ocazionate de managementul crizei se finanțează de la bugetul ANRM. ANRM nu dispune de echipamente specifice pentru managementul crizelor.

14.4 Capacități de laborator

Detalii privind laboratoarele naționale de referință pentru fiecare din subdomeniile ce constituie obiectul controlului oficial al alimentelor precum și lista laboratoarelor implicate în controlul oficial al alimentelor, detalii privind metodele acreditate se regăsesc în Planurile naționale multianuale de control, elaborate în conformitate cu art 41-43 R CE 882/2004 și postate pe site-ul ANSVSA la <http://www.ansvsa.ro>.

15. Instruirea personalului

Instruirea personalului desemnat să gestioneze Planul de contingență la nivelul autorităților/instituțiilor implicate se va realiza în cadrul programelor de instruire proprii.

Este de dorit ca o simulare să fie realizată cel puțin odată pe an pentru verificarea modului de reacție a personalului implicat din cadrul autorităților publice de la nivel central și teritorial, în situații de urgență.

16. Programe de informare și educare a populației

Pe perioada crizei, CC trebuie să asigure comunicarea publică prin informarea și educarea populației prin diferite canale de comunicare:

- anunțuri mass media și pe internet;
- afișaje în locuri publice;
- broșuri, etc.
- utilizarea liniei telefonice de urgență la nivelul fiecărui DJSVSA la care se pot solicita și obține informații cu privire la criză/criza potențială.
- asigurarea participării persoanelor desemnate la emisiuni din presa audio-video sau la interviuri în presa scrisă.

17. DISPOZIȚII FINALE

Prezentul Plan a fost întocmit în __ exemplare și poate fi modificat și completat, cu acordul părților, prin acte adiționale care vor face parte integrantă din acest plan. **Anexele nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6** fac parte integrantă din prezentul Plan.

Autoritățile administrației publice/instituțiile publice reprezentate în celulele de criză au obligația de a desemna și comunica la ANSVSA și DSVSAJ persoanele desemnate să gestioneze la nivel central și teritorial Planul de contingență, respectiv reprezentanții în CC și CC teritoriale.

Reprezentanții legali ai instituțiilor implicate în acțiuni de intervenție, sunt responsabili de punerea în aplicare a prezentului plan și elaborarea, după caz, a unor proceduri detaliate.

Evaluarea primară a informației

Centrul operativ pentru situații de urgență al ANSVSA acționează ca un prim filtru și verifică dacă circumstanțele existente au potențialul de a genera o criză:

- Incidentul se poate rezolva prin aplicarea anumitor măsuri de către ANSVSA ?
- De când este cunoscută problema?
- Mesajul indică în mod clar ce s-a întâmplat, unde și când?
- Sunt informațiile disponibile din mai multe surse?
- Există o alertă rapidă cu informații detaliate disponibile?
- După incident, informațiile au fost prompt transmise ?
- Cine a descoperit problema ?
- Care au fost informațiile diseminate ?
- Care este statusul percepției publicului/articolelor de presă ?
- Poate fi efectuată o primă evaluare brută a situației, în baza informațiilor disponibile ?
- Au existat cazuri similare?
- Pot fi efectuate acțiuni derivate din cazuri similare?
- Este disponibilă o primă evaluare a situației?
- Este disponibilă o evaluare a ANSVSA sau a fost deja solicitată?
- Este necesară o expertiză realizată de experți din afara autorităților publice/personalități științifice?
- Poate fi cuantificată dimensiunea potențială a incidentului?
- Pericolul potențial poate fi evaluat cu suficientă certitudine sau sunt necesare alte evaluări (rapoarte toxicologice, epidemiologie)?
- Suspiciunea asupra sursei de contaminare a fost confirmată prin date analitice sau anamnezice?
- Sunt necesare clarificări suplimentare în vederea evaluării riscului asupra sănătății?
- Au fost luate în considerare toate deciziile relevante și informațiile disponibile pentru prima evaluare sau este necesară obținerea de informații adiționale,
 - o Exemplu: originea crizei și evoluția incidentului până în prezent;
 - o Produsele afectate (ce fel de lanțuri de aprovizionare pot fi identificate? Este posibilă trasabilitatea?
 - o Cantitățile existente în România și locația acestora?
 - o Disponibilitatea metodelor și capacității de analiză?
 - o Măsurile ce au fost deja luate de DSVSA (retragere, rechemare)?
 - o Efectele asupra populației și simptomele (risc asupra sănătății acut, cronic sau latent)?
 - o Originea crizei/sursa de contaminare?
 - o Ce informații lipsesc pentru o primă caracterizare din punct de vedere legal?
 - o A fost stabilit un nivel maxim sau o limită de toleranță legală și care pot fi acțiunile de implementare?
 - o Prevederile legislative naționale sau internaționale solicită implicarea anumitor părți?
 - o Au fost elaborate concepte de soluții inițiale?
 - o Trebuie luate măsuri de urgență? Cine trebuie să le ia?
- Exemplele de boli ale populației afectate sunt disponibile și confirmă informațiile?
- Câți oameni sau care segmente de populație sunt afectați sau prezintă riscuri în mod particular?
- Mijloacele de distribuție ale produselor afectate sunt cunoscute și ținute sub supraveghere?
- Ce concluzii pot fi trase din datele analitice?
- Care sunt experții naționali competenți pentru problema de față? Este necesară implicarea acestora?
- Au fost evaluate primele rezultate analitice disponibile? Cine a furnizat aceste rezultate? Metodologia este validată?

Descrierea incidentului pentru o primă evaluare a situației

Data producerii incidentului		Data informării Centrului operativ	
Sursa / structura care a informat Centrul operativ			
Persoană de contact	Nume:	Telefon:	E-mail:
Scurtă descriere a situației actuale			
Informații despre produsul alimentar implicat în criză			
Tipul produsului alimentar			
Nr. lotului			
Țara de origine			
Termen de valabilitate			
Specificația produsului			
Cantitățile implicate			
Locul unde a avut loc inspecția			
Baza legală			
Numele și adresa producătorului/importatorului			
Distribuția produsului	Județele:	UE, Statul Membru:	Tări terțe
Informații despre pericol			
Tipul pericolului (substanță/microorganism)			
Nivelul detectat		Nivelul maxim admis:	
Impactul asupra sănătății consumatorilor			
Tipul bolii			
Originea			
Măsuri deja inițiate			

Structura CC

ANSVSA – Coordonator operational / Director General/Director

MS – Director General Adjunct al Direcției Generale de Asistență Medicală și Sănătate Publică și Șef Serviciu Inspekția Sanitară de Stat

MADR - ANF – Directorul General/ Director Adjunct/Director

ANPC – Director - Direcția de specialitate

MApN - Specialiști din cadrul Centrului de medicina preventiva

MMAp – Dispeceratul MMAp, fax: 021 3160282, tel: 0214083536

MJ – ANP – Dispecerat A.N.P. – Str. Maria Ghiculeasa nr.47, sector 2, București
- tel. 021-208.61.50
- fax. 021-242.05.05 ; 021-242.60.78 ; 021-242.81.82
- e-mail:office@anp.gov.ro

Ofițer specialist responsabil al compartimentului de Management al Situațiilor de Urgență Marin NAE - tel. 0752.231.927., e-mail:marin.nae@anp.gov.ro

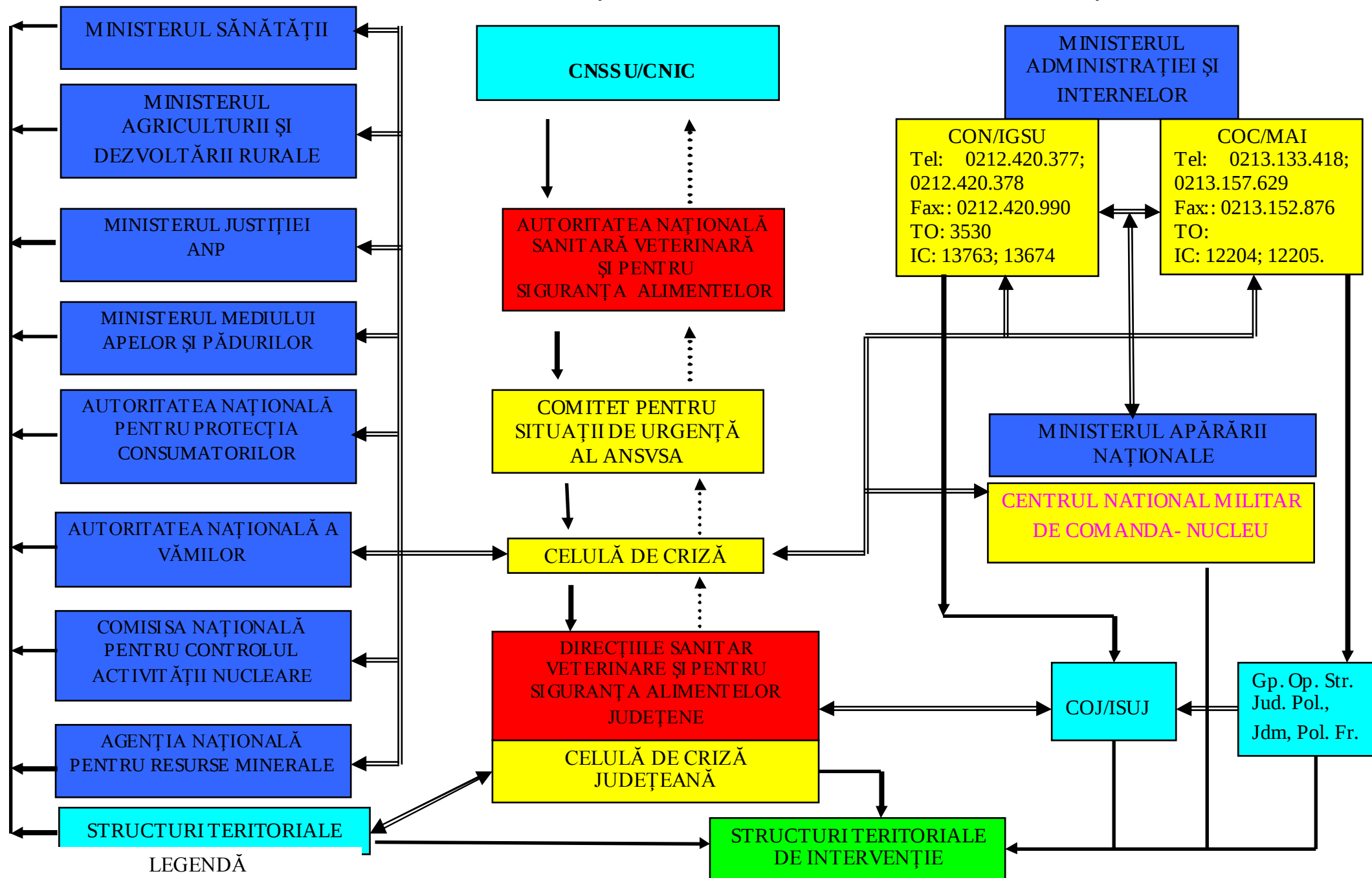
Ofițer specialist Direcția Economico – Administrativă – Dragoș MITRĂNESCU, medic veterinar, – tel. 0721.271.239., e-mail:dragos.mitrancescu@yahoo.ro

CNCAN – Director - Direcția Autorizare Utilizare Radiații Ionizante.

DGV – Director Direcția Supraveghere și Control Vamal.

ANRM – Specialiști din cadrul Direcției Generale Gestionare, Evaluare și Concesionare Resurse/Rezerve Minerale, Integrare Europeană;

MAI – Specialiști din cadrul Direcției Medicale

LEGENDĂ

- Relații de subordonare
- ↔ Relații de cooperare
- Informare

Evaluarea situației

- Membri celulei de criza sunt conștienți asupra stadiului situației?
- Componenta celulei de criza corespunde nivelului actual al incidentului?
- Au existat noi incidente sau informații ce trebuie raportate de la întâlnirea precedentă?
Care sunt acestea?
- Aceste noi incidente impun o nouă evaluare a situației?
- Care este relația dintre informațiile și posibilitatea comunicării lor pe de-o parte și pericolul și viteza de răspândire pe de altă parte?
- Care sunt măsurile de urgență ce trebuie luate la nivel internațional?
- Există alte concepte de soluții alternative?
- Când pot fi disponibile noi informații ?
- Poate fi acceptată în această formă, evaluările existente?
- Situația curentă duce la necesitatea formării unor Grupuri de lucru pentru clarificarea de aspecte specifice? Dacă da, care sunt obiectivele acestora?

Lista punctelor de contact din instituțiile implicate în gestionarea crizei

ANSVSA – Centrul operativ pentru situații de urgență, Tel: 0374 150 200, Fax: 021-3124967
e-mail:cosu@ansvsa.ro

MS

Punctul de contact – Centrul Operativ pentru Situații de Urgență COSU transmite informația primită de la ANSVSA, privind apariția unui incident, atât către Subsecretarul de Stat cât și către Direcția Sănătate Publică și Control în Sănătate Publică, responsabilă pentru gestionarea planului de contingență pentru MS.

Date de contact: str. Cristian Popișteanu, nr. 1-3, sector 1, București, cod 010024

Tel: 021. 307.26.14

Email:cosu@ms.ro

MapN – Centru Militar National de Comanda – NUCLEU CNMC (N)

Str. Izvor, nr.110, tel 0214107325 fax 0214113535 e-mail cnmc@mapn.ro

MJ – ANP

Dispecerat A.N.P. – Str. Maria Ghiculeasa nr.47, sector 2, București

- tel. 021-208.61.50

- fax. 021-242.05.05 ; 021-242.60.78 ; 021-242.81.82

- e-mail:office@anp.gov.ro

Ofițer specialist responsabil al compartimentului de Management al Situațiilor de Urgență Marin NAE - tel. 0752.231.927., e-mail:marin.nae@anp.gov.ro

Ofițer specialist Direcția Economico – Administrativă – Dragoș MITRĂNESCU, medic veterinar,– tel. 0721.271.239., e-mail:dragos.mitrancescu@yahoo.ro

ANPC- București, B-dul Aviatorilor nr. 72, Sector 1; e-mail: office@anpc.ro;
Fax: 021 314 34 62.

CNCAN – Centrul Operativ pentru Situații de Urgență, Telefon 021 351 50 89, Fax 021 351 50 88.

MADR

Punct de contact - Centrul Operativ pentru Situații de Urgență (e-mail: centru.operativ@madr.ro; tel:/fax: 0213078526) care va transmite informația primită de la ANSVSA, privind apariția unui incident, atât către Secretarul de Stat a MADR cât și către Autoritatea Națională Fitosanitară, (conform atribuțiilor din HG nr. 43/2015 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale Fitosanitare)

DGV - Punctul de contact este DGV, telefon 021 315 58 58, fax 0213138251, email vama@customs.ro

ANRM Bulevardul Dacia, nr. 59, sector 1, București

- Cabinet Președinte, tel /fax 021 313 2204/ 021 317 0780, Direcția Generală Gestionare, Evaluare și Concesionare Resurse/Rezerve Minerale, Integrare Europeană: 021 - 3170096.

MAI - CON/IGSU, Tel: 0212.420.377; 0212.420.378, Fax: 0212.420.990, TO:3530, IC:13763; 13674

COC/MAI, Tel: 0213.133.418; 0213.157.629, Fax: 0213.152.876, IC: 12204; 12205.

MMAF Dispeceratul MMAF, fax: 021 3160282, tel: 0214083536